

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. Обща информация

“ТРАНССТРОЙ-БУРГАС” АД (наричано по-нататък още “дружеството-майка”) е акционерно дружество, регистрирано в България с Фирмено дело №3249/18.07.1994год. на БОС. Седалището и адресът на управление на дружеството са: гр. Бургас, ул. „Успенска“ № 8.

Основната дейност на дружеството-майка е свързана със строителство на хидротехнически съоръжения, пристанищно, промишлено, както и ел. монтажни, водопроводни и канализационни мрежи, услуги с тежка и лека строителна механизация, автотранспорт, производство на бетон, стоманобетонни елементи, отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество.

Дружеството-майка се управлява и представлява от Николай Милев - Изпълнителен директор.

Дружеството-майка има регистриран капитал в размер на 87 714 лева, разпределен в 87 714 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 1 лев.

Дружеството-майка е предприятие от група. То е майка и изготвя консолидирани финансови отчети, които се публикуват в Търговския регистър.

Дружеството-майка е предприятие от група, като предприятието-майка е “ТРАНССТРОЙ ХОЛДИНГ” АД, със седалище гр. Бургас, ул. „Успенска“ № 8. Предприятието-майка изготвя консолидирани финансови отчети, които се публикуват в Търговския регистър.

В консолидираният отчет за 2018г. на “Трансстрой – Бургас” АД влизат следните дружества:

“Хоризонт транс инженеринг” ДЗЗД учреден между: „Трансстрой – Бургас” АД, ЕИК 102003626, представлявано от Нина Атанасова Богданова – Изпълнителен директор, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Успенска” N8 и „Хоризонт 4” ЕООД, ЕИК 102886852, представлявано от Евгени Желязков Ганев, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Дебелт” N 46, с цел участие в обществена поръчка за изпълнение на обект: „Разширение ВиК и ел. мрежи в кв. Сарафово КПС с трафопост”.

ДЗЗД Консорциум „Техностил 2001 – Курортно строителство”, учреден между: „Трансстрой – Бургас” АД, ЕИК 102003626, представлявано от Нина Атанасова Богданова – Изпълнителен директор, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Успенска” N8 и „Техностил 2001” ЕООД, ЕИК 130520680, представлявано от инж. Тодор Иванов Тодоров, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Овча купел” 2, бл.39А, с цел участие в обществена поръчка за обект: „Изработване на технически проект и извършване на аварийни ремонтни строителни работи – осушителни мероприятия, конструкции за окачване на ново осветление, електрообзавеждане и осветителна уредба на тунел „Ечемишка” на автомагистрала „Хемус”.

“Трансстрой ойл пайплайн” ЕООД, ЕИК: 102837563, с предмет на дейност: проучване, проектиране, строителство, изграждане на тръбопровод за транспортиране на непреработен нефт. Размер на инвестицията 3500 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка;

“Трансстрой консулт” ЕООД, ЕИК: 102864222, с предмет на дейност: консултантска дейност, дейности по издаване на сертификати за стоки и материали, обучение на кадри, търговско представителство и посредничество, сделки с интелектуална собственост, комисионни, спедиционни и превозни сделки. Размер на инвестицията 3500 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка.

„ТСИнвест Бургас“ ЕАД, ЕИК: 204672652, с предмет на дейност: даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти и всякакви дейности, незабранени от закона. Размер на инвестицията е 4 577 100,00 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка чрез апортна вноска.

Тези финансови отчети са изготвени на 25 март 2019 година и са оторизирани за публикуване от Управителния съвет на 03 април 2019 година.

2. Обобщено представяне на значимите счетоводни политики

Основните счетоводни политики, прилагани при изготвянето на тези финансови отчети, са представени по-долу. Тези политики са прилагани последователно за всички представени периоди, освен ако изрично не е посочено друго.

2.1. Основа за изготвяне

Финансовите отчети на “ТРАНССТРОЙ БУРГАС” АД са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО). Те са изготвени на принципа на историческата цена, модифициран чрез преценка за земи и сгради, финансови активи на разположение за продажба и финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност чрез печалба или загуба. Тези отчети са изготвени въз основа на предположението за действащо предприятие. На ръководството на дружеството не са известни обстоятелства, които да поставят под съмнение този принцип.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква използването на определени сериозни счетоводни оценки. То още изисква от ръководството да прави определени преценки в процеса на прилагането на счетоводните политики на дружеството. Областите, в които се е налагала по-висока степен на преценка или усложненост, или областите, в които допусканията и приблизителните оценки са значими за финансовите отчети, са оповестени в бележка 4.

През отчетния период предприятието прилага за първи път МСФО15 Приходи от договори с клиенти. Това прилагане е наложило някои промени в представянето и оповестяването на приходите, активите и пасивите, породени от изпълнението на договорите с клиенти. За повече подробности вж т.2.17, 14 и 15.6.

През отчетния период предприятието прилага новите изисквания на МСФО9 Финансови инструменти, които налагат промени в класификацията на финансовите инструменти, в представянето им във финансовите отчети и в оповестяването на информация, отнасяща се до тях. За повече подробности виж т.2.7, 2.9. и 10.

Документи, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснение на международни стандарти за финансово отчитане (КРМСФО), приети от Европейската комисия

Регламент 2018/182 от 07 февруари 2018 година

Изменения в МСФО1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане – тези изменения не се отнасят до дружеството;

Изменения в МСФО12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия – изменението изисква когато участие е класифицирано като държано за продажба в съответствие с МСФО5 предприятието да не представя обобщена финансова информация за това дъщерно, съвместно или асоциирано предприятие. Според оценките на ръководството тези изменения няма да засегнат отчетите на дружеството;

Изменения в МСС28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия – според изменението когато една инвестиция е направена чрез предприятие, което е организация за рисков капитал или взаимен фонд, дялов тръст или подобни, предприятието може да избере да оценява инвестицията по справедлива стойност чрез печалбата или загубата в съответствие с МСФО9. Според оценките на ръководството тези изменения няма да засегнат отчетите на дружеството;

Регламент 2018/289 от 26 февруари 2018 година

Изменения в МСФО2 Плащане на базата на акции – измененията се отнасят до промени в третирането на условията за придобиване, признаване и оценки при сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства или такива с нетно уреждане на задължения за удържане на данъка при източника, както и някои оповестявания. Тези изменения не се отнасят до дружеството;

Регламент 2018/400 от 14 март 2018 година

Изменения в **МСС40** **Инвестиционни имоти** – в изменението има прецизиране на това кога има промяна в използването на инвестиционен имот. Според оценките на ръководството тези изменения няма да засегнат отчетите на дружеството;

Регламент 2018/498 от 22 март 2018 година

Изменения в **МСФО9** **Финансови инструменти** – тези изменения влизат в сила за отчетни периоди, започващи на или след 01 януари 2019 година и към датата на изготвянето на тези отчети ръководството не е в състояние да направи оценка на ефекта от въздействието на тези промени върху отчетите на дружеството;

Регламент 2018/519 от 28 март 2018 година

Ново **Разяснение22** **Сделки в чуждестранна валута и авансово възнаграждение** – разяснението се прилага по отношение на сделки в чуждестранна валута, при които предприятието признава непаричен актив или пасив, произтичащ от плащането или получаването на авансово възнаграждение, преди предприятието да признае съответен актив, приход или разход. Определя се, че датата на сделката, служеща за определяне на обменния курс, използван при първоначалното признаване на съответен актив, приход или разход, е датата, на която предприятието първоначално признава непаричния актив или пасив, произтичащ от плащането или получаването на авансово възнаграждение. Тъй като дружеството няма сделки в чуждестранна валута това изменение няма да засегне отчетите му.

Регламент 2018/1595 от 23 октомври 2018 година

Ново **Разяснение23** **Несигурност при данъчното третиране на дохода** – тези изменения влизат в сила за отчетни периоди, започващи на или след 01 януари 2019 година и към датата на изготвянето на тези отчети ръководството не е в състояние да направи оценка на ефекта от въздействието на тези промени върху отчетите на дружеството;

2.2. Превеждане на чуждестранна валута

Функционална валута и валута на представяне

Статиите, включени във финансовите отчети, се измерват във валутата на основната икономическа среда, в която оперира Групата. Това е функционалната валута, която е и валута на представяне – български лев (bgn).

Превеждане и салда

Сделките в чуждестранна валута са преведени във функционалната валута по обменните курсове на датите на сделките или по преоценка, когато статиите се преоценяват. Печалбите и загубите от валутни разлики в резултат на уреждане на тези сделки и от превеждането по заключителните курсове в края на годината за паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се признават в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

2.3. Имоти, машини и съоръжения

Земите и сградите включват основно терени и сгради в МТБ на Групата. Земите и сградите са представени по справедлива стойност, базирано на периодично, но не по-рядко от 1 път на 3 години, преоценяване, извършвано от външни независими оценители, намалена с последващата амортизация за сградите. Всякаква натрупана амортизация към датата на преоценката е елиминирана срещу брутната балансова стойност на актива и нетната сума е преизчислена към преоценената стойност на актива. Всякаква друга собственост, машини и оборудване е изразена по историческа цена минус амортизация. Историческата цена включва и разходи, директно относими към придобиването на актива.

Като имоти, машини и съоръжения се отчитат активи с цена на придобиване над 700 (седемстотин) лева.

Прилагането на историческата цена е модифицирано с преоценката на някои имоти, машини, съоръжения до тяхната справедлива стойност. Тази преценка е извършена през 2003г. Разликите от извършените преценки са формирали преоценъчен резерв, който е 3 553 457,52лева. Земите, сградите, съоръженията и производственото оборудване, налични към 31.12.2018г. са представени по справедлива стойност, приета за проявената им стойност на придобиване минус натрупаната амортизация.

При рекласификацията на активите от Група Съоръжения е прехвърлен в Група Земи актив – Насипно равнище вертикална планировка МТБ 109 000 кв.м .Отчетната стойност е прехвърлена към актив –Терен МТБ Бургас 120 725 кв.м и е отписана натрупаната амортизация, и със същата сума е увеличена счетоводната печалба за данъчни цели. /Съгласно Акт за държавна собственост от 13.04.1995 г. и Заповед №РД-11-861/08.11.2002 г. от Областен управител на Бургаска област./

Някои от имотите, машините и съоръженията, са били преоценявани с проценти, обявени от НСИ на България въз основа на действащото законодателство до декември 2001 година, при което е формиран преоценъчен резерв. Ръководството е извършило преглед на всички значими материални активи към 31.12.2018 г. с цел проверка на достоверността на балансовата им стойност.

Ръководството счита че балансовата стойност на активите към тази дата не превишава възстановимата им стойност и счита тази стойност за намерена. Ръководството не предприе действия за довеждане на балансовата стойност до справедливата им стойност към тази дата, чрез еднократна преценка. Решението на ръководството се основава на преценката че разходите, които ще коства преоценката не оправдават ползата от представянето на активите по справедлива стойност.

Последващите разходи са включени в балансовата стойност на актива или признати като отделен актив само когато е вероятен приток от бъдещи икономически изгоди, свързани с актива, към дружеството и стойността му може да бъде надеждно измерена. Балансовата стойност на подменена част е отписана. Всякакви други ремонти и поддръжка са отразени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход през финансовия период, през който са възникнали.

Нарастването на балансовата стойност в резултат на преценка на земи и сгради е отнесено като други резерви в собствения капитал в Отчета за финансовото състояние. Намаления, които покриват предходни увеличения за един и същ актив, са за сметка на тези резерви. Всякакви други намаления са отчитат чрез Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Всяка година разликата между амортизацията, базирана на преоценената стойност на актива, призната чрез Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, и амортизацията, базирана на оригиналната стойност на актива, се прехвърля от “други резерви” към “неразпределена печалба”.

Земи не се амортизират. Амортизацията на другите активи се изчислява по линеен метод за разпределяне на стойността им (или преоценената им стойност) за времето на очаквания полезен живот, както следва:

- сгради	25-40 години;
- машини	10-15 години;
- транспортни средства	3-5 години;
- обзавеждане и оборудване	3-8 години.

Остатъчната стойност и полезният живот на активите се преразглеждат и ако е необходимо те се коригират към всяка дата на баланса.

Балансовата стойност на актив се намалява незабавно до възстановимата му стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима стойност (виж бележка 2.5).

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва :

- √ при продажба на актива;
- √ когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива;

Обект имот, машина или оборудване се отписва при продажбата му или когато не се очакват бъдещи стопански ползи от продължаващата употреба на актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в отчета а приходите и разходите, когато активът се отпише. Печалбите и загубите от отписването им се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в отчета за доходите.

Печалбите и загубите от освобождаване се определят чрез сравняване на постъпленията и балансовата стойност и са признати в статия “резултат от продажби на нетекущи активи” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Когато е продаден преоценен актив сумата, включена в други резерви, се прехвърля към неразпределената печалба.

2.4. Нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в МСС 38.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- ✓ покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данци върху покупката, търговските отстъпки и рибати се приспадат;
- ✓ всякакви свързани разходи а подготовката на актива за неговото очаквано използване;

Цената на придобиване на нематериален актив придобит в замяна с непаричен актив се измерва по справедлива стойност, освен ако :

- ✓ разменната дейност няма търговска същност;
- ✓ справедливата стойност нито на получения актив, нито на дадения актив, може да бъде измерена надеждно.

Придобитият актив се измерва по този начин, дори ако дружеството не може незабавно да отпише дадения актив. Ако придобитият актив не е оценен по справедлива стойност, неговата цена на придобиване се измерва по балансовата стойност на дадения актив.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС38 е неговата себестойност включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Дружеството-майка оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за дружеството.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от:

- ✓ датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в Дружеството за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5 датата, на която активът е отписан.

Репутация

Репутацията представлява надвишението на стойността на придобиването над справедливата стойност на дела на дружеството в нетните идентифицируеми активи на придобитото дъщерно предприятие към датата на придобиването. Репутация при придобиване на дъщерни предприятия се включва в групата на нематериалните активи. Репутацията се тества всяка година за обезценка и се отчита по първоначална стойност минус загуби от обезценка. Загуби от обезценка на репутация не се възстановяват. Печалби и загуби от освобождаване от предприятие включват балансовата стойност на репутацията, свързана с продаденото предприятие.

Репутацията се разпределя към единиците, генериращи парични потоци, за целите на тестовете за обезценка. Разпределянето се прави към онези единици или групи единици, които се очаква да имат полза от бизнес комбинацията, от която е възникнала репутацията.

Търговски марки и лицензи

Отделно придобити търговски марки и лицензи се представят по историческа цена. Търговски марки и лицензи, придобити в бизнес комбинация, се признават по справедлива стойност към датата на придобиването. Търговските марки и лицензи имат ограничен полезен живот и се отчитат по първоначална стойност минус натрупана амортизация. Амортизацията се изчислява по линеен метод, за да се разпредели стойността на търговските марки и лицензите за времето на полезния им живот от 15 до 20 години.

Софтуер

Разходи, свързани с поддържането на компютърни софтуерни програми, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които директно се отнасят до дизайн и тестване на идентифициран и уникален софтуерен продукт, контролиран от дружеството, се признават като нематериален актив, когато са изпълнени следните критерии:

- има техническа способност за завършване на софтуерния продукт, за да е на разположение за продажба;
- ръководството възнамерява да завърши софтуерния продукт и да го използва или продава;
- има способност за използване или продажба на софтуерния продукт;
- може да се демонстрира как софтуерния продукт ще генерира вероятни бъдещи икономически изгоди;
- на разположение са адекватни технически, финансови и други ресурси за завършване на развитието и използване или продажба на софтуерния продукт; и
- разходите, отнасящи се до софтуерния продукт по време на развитието му, могат да бъдат надеждно измерени.

Директно отнасящите се разходи, които са капитализирани като част от софтуерния продукт, включват разходите за наетите лица, развиващи софтуера, и подходяща част от общите разходи. Други разходи по развитието, които не отговарят на горните критерии, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които в предходни периоди са признавани като разходи, не могат да се признават като актив през следващи периоди.

Разходите за развитие на компютърен софтуер, признати като актив, се амортизират за очаквания им полезен живот, който не надхвърля 3 години.

2.5. Обезценка на нефинансови активи

Активи, които имат неопределен полезен живот, например репутацията, не са обект на амортизиране, а се тестват за обезценка всяка година. Активи, които са обект на амортизиране, се преглеждат за обезценка когато събития или промени в обстоятелствата сочат, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Загуба от обезценка се признава за сумата, с която балансовата стойност на актива надвишава възстановимата му стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност на актива минус разходите по продажба и стойността в употреба. За целите на оценяването на обезценката активите са групирани на най-ниското ниво, на което има отделно идентифицирани парични потоци (единици, генериращи парични потоци). Нефинансови активи, различни от репутация, които са били обезценявани, се преглеждат за възможно възстановяване на обезценка към всяка балансова дата.

2.6. Нетекущи активи (или групи за освобождаване) държани за продажба

Нетекущи активи (или групи за освобождаване) се класифицират като активи държани за продажба, когато тяхната балансова стойност ще се възстанови основно чрез сделка по продажба и продажбата се счита за много вероятна. Те са представени по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност минус разходите по продажба, ако балансовата им стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба.

2.7. Финансови активи

2.7.1. Класификация

Дружеството-майка класифицира финансовите си активи в следните категории: оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход и оценявани по амортизирана стойност. Класификацията е на база бизнес модел за управление на финансовите активи и характеристики на договорните парични потоци на финансовите активи. Ръководството определя класифицирането на финансовия актив при първоначалното му признаване.

Финансови активи, измервани по амортизирана стойност

Това са финансови активи, които дружеството има намерение да задържи с цел събиране на договорените парични потоци, което се случва на определени дати по отношение на главница и лихви. В тази категория се включват търговските вземания, предоставени заеми, вземания по облигации, които не се държат за търгуване.

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход са дългови инструменти, които се държат както за събиране на договорни парични потоци, така и за продажба, като на конкретни дати възникват парични потоци, включващи плащания по главница и лихва.

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба са финансови активи, които не са измервани по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

2.7.2. Признаване и оценяване

При първоначално признаване дружеството оценява финансов актив, оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, по справедливата му стойност. За всички останали активи справедливата стойност се коригира с разходите по сделката, които могат директно да се отнесат към придобиването или издаването на актива.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба или оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход последващо се оценяват по справедлива стойност.

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се отчитат по метода на ефективната лихва.

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите, които представляват малцинствени дялове се отчитат по справедлива стойност класифицирани като като финансови активи на разположение за продажба, съгласно изискванията на МСС39. В случаите, в които инвестициите са в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива цена не може да се определи надеждно се отчитат по цена на придобиване.

Няма промяна в инвестициите през отчетния период.

Печалби и загуби от промените в справедливата стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба са представени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход в статията “финансови приходи/(разходи) – нетно” за периода на възникване. Приходи от дивиденди от финансови активи по справедлива стойност чрез печалба или загуба се признават в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход като част от другите приходи, когато се установи правото на дружеството за получаване.

Печалби и загуби от промените в справедливата стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход са представени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход в статията *“Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход”*

Дружеството-майка оценява към всяка дата на баланса дали има обективно доказателство, че финансов актив или група финансови активи е обезценена. При ценни книжа-инструменти на собствения капитал, класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, значително или продължително намаление в справедливата стойност под себестойността им се счита за индикатор, че ценните книжа са обезценени. Ако съществува някакво подобно доказателство за финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, натрупаната загуба – изчислена като разлика между цената на придобиване и настоящата справедлива стойност минус всякаква загуба от обезценка на този финансов актив, която преди това е призната в печалбата или загубата – се признава като текуща загуба в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Тестването за обезценка за търговските вземания е описано в бележка 2.9.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са представени по по-ниската от себестойност и нетна реализируема стойност. Стойността на изразходваните материали се определя по метода среднопретеглена цена.

Като материални запаси се отчитат активи:

- ✓ държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукцията/;
- ✓ намиращи се в процес на производство за последваща продажба /незавършено производство/;
- ✓ материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги;/материали, суровини/

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция и незавършено производство	и – стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализируема стойност. Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невазстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките материалите и услугите. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи.

Преките разходи са:

Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство се образува от стойността на вложените материали, труд, осигуровки, амортизация, други преки разходи и не включва разходите за лихви.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на достигнатия капацитет се разпределят в себестойността на продукцията на база на реализираните приходи от спомагателните дейности.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на разликата между нормалния капацитет и достигнатия капацитет се отчитат като текущи разходи за периода.

Други разходи се включват в себестойността на материалните запаси само дотолкова, доколкото те са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- ✓ количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници.

- √ разходи за съхранение в склад.
- √ административни разходи.
- √ разходи по продажбите.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Приблизителното оценяване на нетната реализуема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни по време на съставянето на тази оценка според обема на стоковите запаси, които се очаква да бъде реализиран. Тези оценки отчитат колебанията в цените и себестойността, които са в пряка връзка със събития, станали след приключване на периода дотолкова, доколкото тези събития потвърждават условията, съществуващи в края на периода.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени сгради, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение на полезния живот на актива.

Себестойността на стоките и незавършеното производство включва разходи за суровини, материали, пряк труд, други преки разходи и разпределени общи разходи (базирани на нормалния капацитет). Тя не включва разходи по заеми. Нетната реализуема стойност е преценената продажна цена при обичаен ход на бизнеса минус приложимите разходи по продажбите.

2.9. Търговски и други вземания

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, които не са деривати и имат фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

а) тези, които дружеството-майка възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които дружеството определя при първоначалното признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата;

б) тези, които дружеството-майка определя като на разположение за продажба при първоначално признаване; или

в) тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, в които причината е влошаване на кредитното качество, и които се класифицират като на разположение за продажба.

Търговските вземания първоначално се признават по справедлива стойност и последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва, минус провизиите за обезценка.

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. След първоначалното признаване кредитите и вземанията които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбираемост. Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка от несъбираемост. Приблизителна оценка на съмнителни вземания се извършва, когато събирането на пълната сума не е вероятно. Несъбираемите вземания се отписват при тяхното установяване.

Провизия за обезценка на търговски вземания се установява, когато има обективно доказателство, че дружеството няма да може да събере всички дължими му суми по оригиналните условия за вземанията.

За обезценка на търговските вземания се прилага опростеният подход за очакваните кредитни загуби. Те се изчисляват чрез т.нар. „матрица на провизиите“, която към 31 декември 2018 година е следната:

просрочие	Очакван % на неизпълнение	Брутна балансова стойност	Очаквани кредитни загуби
Без просрочие – до 1 година	0	100	-
Над 1 до 2 години	25	18	2
Между 3 и 4 години	50	17	9
Над 4 години	100	671	-
ОБЩО		795	11

Провизия за обезценка на търговски вземания се установява, когато има обективно доказателство, че дружеството няма да може да събере всички дължими му суми по оригиналните условия за вземанията. Значителни финансови трудности на дебитор, вероятност, че дебитор или ще фалира или ще предприеме финансова реорганизация, или значително забавяне на плащането (с повече от 30 дни след падеж) се считат за индикатори, че търговско вземане е обезценено. Сумата на провизията е разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Балансовата стойност на актива е намалена чрез използване на корективна сметка и сумата на загубата се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход като „разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви“. Когато търговско вземане е несъбираемо, то се отписва срещу корективната сметка. Последващи възстановявания на суми, които преди това са били отписани, се кредитират срещу „разходи/приходи от преценки на активи и пасиви“ в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Разходи за бъдещи периоди- предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици.

2.10. Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити, държани на виждане в банки, други краткосрочни високоликвидни инвестиции с оригинален падеж до 3 месеца и банков овърдрафт. Банков овърдрафт се представя при заемите като текущи пасиви в Отчета за финансовото състояние.

2.11. Акционерен капитал

Обикновените акции са класифицирани като собствен капитал. Възстановяемите преференциални акции са класифицирани като пасиви (бележка 2.13).

Собственият капитал на дружеството-майка се състои от:

Основен капитал включващ:

Регистриран капитал –представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация. Към 31.12.2018 г. внесенят напълно основен капитал е в размер на 87 714 лв. и е разпределен в 87 714 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 1 лев.

Резерви включващи:

Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на Република България и Устава на дружеството.

Допълнителни резерви – образувани по решение на Общото събрание на дружеството от разпределение на финансов резултат и ревалоризация на активи и пасиви /преизчисление за свръхинфлация / към 31.12.1997г.

Резерв от последващи оценки на активи - формиран от извършвани преоценки на активи до 01.01.2002г по действащото законодателство и еднократна оценка на активи към 01.01.2003г.

Групата е приела счетоводна политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки, чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба в отчетния период.

В Отчета за финансовото състояние на Групата е представен резултатът от извършените годишни преоценки до справедливата стойност на част от притежаваните дълготрайни материални активи. Преоценъчният резерв се признава като неразпределена печалба/допълнителни резерви/след освобождаването от съответния актив.

Финансов резултат включващ:

Неразпределена към датата на финансовия отчет натрупана печалба от предходни периоди.

Непокрита към датата на финансовия отчет натрупана загуба от предходни периоди.

Печалба/Загуба за текущия (отчетния) период.

Разходите, пряко свързани с емитирането на нови акции или опции, са представени в собствения капитал като намаление, нетно от данъци, от постъпленията/премията.

Обратно изкупени собствени акции се отчитат в намаление на собствения капитал, принадлежащ на собственици на групата до момента, в който акциите се канцелират или преиздадат – това включва платеното, включително директно относимите разходи, свързани с емитирането. Когато по-късно такива акции се преиздадат всички получени плащания, нетно от директно свързаните разходи по сделката и свързаните данъчни ефекти, се включват в собствения капитал, принадлежащ на собственици на групата.

2.12. Търговски задължения

Търговските задължения се признават първоначално по справедливата стойност и последващо се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективната лихва.

2.13. Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, нетно от възникналите разходи по сделките. Заемите последващо се оценяват по амортизирана стойност и всяка разлика между постъпленията (нетно от разходите по сделката) и стойността за връщане се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход през периода на заема по метода на ефективната лихва.

Такси, платени за облекчения по заем, се признават като разходи по сделката до степента, до която е вероятно някои или всички облекчения да бъдат получени. В този случай таксата се отсрочва докато стане получаването. До степента, до която няма доказателство, че някои или всички облекчения ще бъдат получени, таксата се капитализира като предварително плащане за услуги и амортизира за периода на облекчението, с което е свързана.

Преференциални акции, които са възстановяеми на определени дати, се класифицират като пасиви.

Заеми се класифицират като текущи пасиви, освен ако дружеството няма безусловно право да отсрочи уреждането на пасива за след 12 месеца след датата на баланса.

2.14. Текущи и отсрочени данъци върху дохода

Разходът за данък за периода включва текущи и отсрочени данъци. Данък се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, освен до степента, до която е свързан със статии директно в собствения капитал. В този случай данъкът също се отразява за сметка на тези статии в собствения капитал.

Текущият разход за данък се изчислява на база на данъчните закони, които са в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен. Ако вече платената сума за текущ и предходен период превишава дължимата сума за тези периоди, излишъкът се признава като актив.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на (възстановена от) данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

Отсрочен данък се признава като се използва метода на задължението за временни разлики, възникващи от разликите в данъчните основи на активите и пасивите и техните балансови стойност във финансовите отчети. Отсрочен данък се определя като се използват данъчните ставки (и закони), които са в сила към датата на Отчета за финансовото състояние и се очаква да бъдат прилагани, когато се реализира отсрочен данъчен актив или се урежда отсрочен данъчен пасив.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава само до степента, до която е вероятна бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да бъдат използвани временните разлики.

Към края на отчетния период на всеки Отчет за финансовото състояние дружеството преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Дружеството признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към края на отчетния период на Отчета за финансовото състояние. Групата намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори позата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

2.15. Доходи на наети лица

Групата не е разработвала програми за доходи след напускане на персонала.

Групата отчита като краткосрочни задълженията си към персонала по неизползвани отпуски, които се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца след датата на Отчета за финансовото състояние, както и неизплатените заплати.

Задълженията към персонал и осигурителни организации се класифицират като задължения на дружеството по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неизползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Съгласно българското трудово законодателство, Групата като работодател, е задължена да изплати две или шест brutни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест brutни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две brutни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато

доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Групата признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

Компенсации, базирани на акции

Групата няма разработена база за компенсиране на персонала, при които предприятието получава услуги от наетите лица срещу инструменти на собствения си капитал.

Доходи при напускане

Доходите при напускане са платими, когато изтече договорът с наетото лице преди нормалната дата на пенсиониране, или когато наетото лице приеме доброволно съкращаване в замяна на тези доходи. Групата признава доходи при напускане, когато демонстрира обвързване, че или ще прекрати договора на наетите лица съгласно подробен официален план без възможност за оттегляне, или предоставяйки доходи при напускане като резултат от предложение, направено да насърчи доброволно напускане. Доходи, които се дължат след повече от 12 месеца след датата на Отчета за финансовото състояние се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Планове за участие в печалбата и бонуси

Групата няма разработен план за признаване пасив и разход за бонуси и участие в печалбата, който да се базира на формула, която взема предвид печалбата, падаща се на акционерите след съответни корекции.

2.16. Провизии

Провизии за възстановяване на околната среда, разходи за възстановяване на терени и съдебни дела се признават когато дружеството има настоящо законово или конструктивно задължение в резултат на минали събития, вероятно ще е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението и сумата му може да бъде надеждно оценена. Провизии за реструктуриране обхващат обезщетения за прекратяване. Провизии за бъдещи оперативни загуби не се признават.

Когато има няколко сходни задължения вероятността, че ще е необходим изходящ поток от ресурси за уреждането се определя като се взема предвид класа задължения като цяло. Провизия се признава дори и когато вероятността от изходящ поток по отношение на която и да е единица, включена в класа задължения, може да бъде малка.

Провизии се измерват по настоящата стойност на разходите, очаквани да бъдат необходими за уреждане на задължението, като се използва процент преди данъци, който отразява текущи пазарни оценки на времевата стойност на парите и специфичните рискове за задължението. Нарастването на провизията във връзка с минаване на времето се признава като лихвен разход.

Признатите суми на провизии се преразглеждат на всяка дата на годишния отчет и се преизчисляват с цел да се отрази най-добрата текуща оценка.

Представените в Отчета за финансовото състояние провизии са свързани с просрочени вземания от контрагенти и с поетите ангажименти за гаранции по строителни договори.

2.17. Признаване на приходи

Приходите включват справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване за продажби на стоки или услуги в обичайния ход на дейността на Групата. Приходите са показани нетно от ДДС, възстановявания и отстъпки.

Групата признава приход, когато няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента вознаграждение, което не

подлежи на възстановяване, или договорът е прекратен и полученото от клиента възнаграждение не подлежи на възстановяване. Ако не е изпълнено нито едно от тези две условия, полученото възнаграждение се признава като пасив.

Възнагражденията при продажби на стоки са променливи.

Групата няма задължение за връщане на стоки, пари или други активи.

Разходи, направени от дружеството по изпълнение на договор се признават като актив, когато отговарят едновременно на следните критерии:

- Отнасят се пряко към даден договор;
- Създават или подобряват ресурсите на предприятието, които ще се използват в бъдеще за удовлетворяване на задължение за изпълнение; и
- Очаква се да бъдат възстановени.

Те се амортизират съответно с прехвърлянето на стоките или услугите.

Продажби на стоки

Моментът на удовлетворяване на задължението за изпълнение по договор с клиенти е при прехвърляне на контрол върху стоката.

Продажби на услуги

Моментът на удовлетворяване на задължението за изпълнение по договор с клиенти се установява чрез метод за измерване на напредък към пълно удовлетворяване на задължението за изпълнение. Този метод отчита вложените ресурси.

Приходи от лихви

Приход от лихви се признава на времева пропорционална база като се използва метода на ефективната лихва. Когато вземане е обезценено дружеството намалява балансовата стойност до възстановимата стойност, която е очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент на инструмента и продължава да признава дисконтирането като лихвен приход. Приход от лихви по обезценени заеми се признава като се използва оригиналния лихвен процент.

Приходи от роялти

Приходи от роялти се признават чрез начисляване съгласно условията по съответните договори.

Приходи от дивиденди

Приходи от дивиденди се признават при установяване на правото за получаване.

Други приходи

Този раздел включва всички приходи не генерирани от обичайната дейност на дружеството – продажби на материали, имоти, машини, съоръжения и други.

Постъпленията се оценяват по сумата на получените или дължими приходи, нетни от намаления, отстъпки и дарения.

2.18. Лизинг

Договори за лизинг, при които значителна част от рисковете и изгодите от собствеността се запазват от лизингодателя, се класифицират като оперативни. Направените плащания от лизингополучателя се отчитат като разходи за външни услуги в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход по линеен метод за периода на лизинга.

Договори за лизинг, при които значителна част от рисковете и изгодите от собствеността се прехвърлят на лизингополучателя, се класифицират като финансов лизинг. Тези договори се признават в началото по по-ниската от справедливата стойност на отдаденото по лизинг имущество и настоящата стойност на минималните лизингови плащания.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасив и финансов разход така, че да се постигне постоянна лихва върху остатъка. Съответстващите наемни задължения, нетно от финансовите разходи, са включени в другите дългосрочни задължения. Лихвеният елемент на финансовия разход се включва в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход по време на лизинговия договор така, че да се получи постоянен лихвен процент върху остатъка от задължението за периода. Активите, придобити по договори за финансов лизинг, се амортизират за по-краткия срок между полезния живот и срока на договора.

Дружеството-майка е лизингополучател по договор за финансов лизинг на транспортно средство.

2. 19. Договори за извършване на строителни услуги

Приходите по договора включват:

първоначалната сума на прихода, договорена в договора;

изменения в строителните работи, изплащането на искиве и материални стимули до степента, в която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

Приходите по договора се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Оценката на приходите по договора се влияе от множество несигурности, които зависят от резултатите от бъдещи събития. Често приблизителните оценки трябва да бъдат преразглеждани вследствие на възникването на събитията и разрешаването на несигурностите. Следователно, сумата на приходите по договора може да се увеличава или намалява през различните периоди.

Разходите по договора включват:

√ разходи, които са пряко свързани с конкретния договор:

- разходи за труд на обекта, включително надзор на обекта;
- разходи за материали, използвани при строителството;
- амортизация на машините, оборудването и съоръженията, използвани по договора;
- разходи за придвижването на машините, оборудването, съоръженията и материалите до и от площадката на изпълнението на договора;
- разходи за наемане на машини, оборудване и съоръжения;
- разходи за проектиране и техническа помощ, които пряко са свързани с договора;
- приблизителни разходи за работи по извършването на корекции и работи по гаранционната поддръжка, включително и очакваните гаранционни разходи;
- искиве от трети страни.

Тези разходи могат да бъдат намалени с евентуални случайни приходи, които не са включени в приходите по договора, например, приходи от продажбата на излишни материали и продажбата на машините, оборудването и съоръженията в края на договора.

√ разходи, които се отнасят към дейността по договора като цяло и могат да бъдат разпределени към договора:

- застраховки;
- разходи за проектиране и техническа помощ, които не са пряко свързани с конкретен договор; общи разходи по строителството.

√ други разходи, които могат да бъдат конкретно начислени на клиента съгласно условията на договора - могат да включват някои общи административни разходи и разходи за развойна дейност, за които в условията на договора е предвидено възстановяване.

Разходите по договора включват разходи, които се отнасят към дадения договор за периода от датата на възлагането до окончателното му изпълнение. Разходите обаче, които се отнасят пряко към даден договор и които са понесени във връзка със сключването на договора, също се включват като част от разходите по него, ако могат да бъдат определени поотделно и надеждно оценени и е вероятно, че договорът ще бъде сключен. Когато разходите, направени по сключването на договора, се признават за разход за периода, през който са направени, те не се включват в разходите по договора, когато договорът е сключен през следващ период.

Разходи, които не могат да бъдат отнесени към договорна дейност или не могат да бъдат разпределени към даден договор, се изключват от разходите за този договор за строителство. Подобни разходи включват:

- ✓ общи административни разходи, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;
- ✓ разходи, свързани с продажби;
- ✓ разходи за изследователска и развойна дейност, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;
- ✓ амортизация за машини, съоръжения и оборудване, които не са били използвани за дадения договор.

Когато резултатът от един договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство, се признават като приходи и разходи чрез отчитане на етапа на изпълнение на договорната дейност на датата на баланса. Очакваните загуби по договора за строителство незабавно се признават като разход.

Извършени разходи по договора, които се отнасят за бъдещи дейности по договора се признават като актив при условие, че е вероятно те да бъдат възстановени. Такива разходи представляват сума, дължима от клиента, и често се класифицират като незавършени работи по договора.

Етапът на завършеност на даден договор се определя чрез:

- ✓ съотношението на частта от разходите по договора, направени за извършената до момента работа, към предвидените общи разходи по договора;
- ✓ прегледите на извършената работа;
- ✓ завършеност на натурална част от работата по договора.

Междинните плащания и получените от клиентите аванси често не отразяват извършената работа.

Когато резултатите от даден договор за строителство не могат да бъдат надеждно оценени:

- ✓ приходите трябва да бъдат признати само дотолкова, доколкото е вероятно направените разходи по договора да бъдат възстановени;
- ✓ разходите по договора трябва да бъдат признати като разход за периода, през който са направени.

Когато има вероятност общата сума на разходите по договора да превишава общата сума на приходите по договора, очакваните загуби незабавно се признават като разход.

2.20. Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивиденди между собствениците на Групата се признава като задължение във финансовите му отчети за периода, през който дивидентите са одобрени за разпределение от собствениците.

3. Управление на финансовия риск

3.1. Фактори за финансов риск

Дейностите на Групата са изложени на няколко финансови риска: пазарен (включително лихвен, на справедливата стойност на лихвените равнища, на паричните потоци и ценови), кредитен и ликвиден. Общата програма на ръководството се фокусира към непредвидимостта на финансовите пазари и търси начин за минимизиране на потенциалните ефекти върху финансовото представяне на Групата.

Управлението на риск се осъществява от отдел по ликвидността по политики, одобрени от Управителния съвет. Този отдел идентифицира и оценява финансовите рискове в тясно сътрудничество с оперативните отдели. Управителният съвет представя писмено принципи за общо управление на риска, както и написани политики за покриване на специфични области като валутен, лихвен и кредитен риск, използване на финансови инструменти и инвестиране на излишъка от ликвидността.

Пазарен риск

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на дружеството, включват валутен риск, ценови риск, риск на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент, кредитен риск и риск на ликвидността.

Валутен риск

Групата няма международна дейност и не е изложено на валутен риск. Валутните рискове възникват от търговски сделки и признати активи и пасиви. Групата няма налични финансови активи и пасиви в чуждестранна валута.

Ръководството е установило политика да изисква управление на валутния риск срещу функционалната валута.

Валутните експозиции на Групата и влиянието на промените във валутните курсове на чуждестранните валути спрямо функционалната валута са представени в бележка 21.1.

Ценови риск

Групата не е изложена на ценови риск на ценните книжа.

Групата няма инвестиции в собствения капитал на други предприятия, които са публично търгуеми, следователно не са носители на ценовия риск и ефектът от промените в цените им е представен в бележка 21.5.

Риск на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент

Тъй като Групата няма значителни лихвоносни активи приходите и оперативните му парични потоци са в значителна степен независими от промени в пазарните лихвени нива.

Лихвеният риск за Групата произтича от заемите. Заеми с променливи лихви излагат Групата на риск на паричния поток на лихвения процент. Заеми с фиксирани лихви излагат Групата на риск на справедливата стойност на лихвения процент. През 2018 и 2017 Групата няма заеми с променлива лихва.

Дружеството-майка анализира изложеността си на лихвен риск на динамична основа. Симулирани са различни сценарии, взимащи предвид рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции, алтернативно финансиране. На основата на тези сценарии дружеството-майка изчислява влиянието на определени промени на лихвения процент върху печалбата или загубата. За всяка симулация за всички валути се прилага една и съща смяна на лихвения процент. Сценариите се прилагат само за пасиви, които представляват най-големите лихвени позиции.

Изложеността на Групата на лихвен риск е представена в бележка 21.2.

Кредитен риск

Кредитен риск възниква от пари и парични еквиваленти, депозити в банки и финансови институции, както и кредитни експозиции на клиенти по продажби на едро и дребно, включително несъбрани вземания и извършени сделки. Поставят се индивидуални лимити за риск на базата на външни и вътрешни рейтинги. Използването на кредитни лимити редовно се наблюдава. Виж бележка 21.2 за по-нататъшно оповестяване на кредитен риск.

През отчетния период не са били надхвърляни кредитни лимити и ръководството не очаква загуби от неизпълнение на задълженията на клиентите.

Ликвиден риск

Управлението на ликвидния риск включва поддържане на достатъчно пари и пазарно търгуеми ценни книжа, поддържане на разположение на възможност за финансиране чрез адекватна сума на сключени споразумения за кредитни облекчения и възможности за реализиране на търгуемите ценни книжа. Поради динамичния характер на бизнеса отдела на ликвидност на дружеството поддържа гъвкавост на финансирането чрез кредитни линии.

Ръководството наблюдава прогнозите за ликвидните резерви и парите и паричните еквиваленти. Установени са лимити. Политиката за управление на ликвидността включва и проектиране на паричните потоци в основните валути и взимане предвид нивото на ликвидните активи, наблюдаване на нивото на задължнялост и поддържане на финансови планове.

Таблицата по-долу анализира финансовите пасиви на Групата в съответни групи на базата на оставащия период към датата на баланса до договорените дати на падеж. Оповестените суми в таблицата са договорни недисконтирани парични потоци. Салда, дължими до 12 месеца, са с балансовите си стойности, тъй като влиянието на дисконтирането не е съществено.

към 31 декември 2018	до 1 г.	от 1 до 2 г.	от 2 до 5 г.
заеми (без задължения по финансов лизинг)			4639
задължения по финансов лизинг	14	42	
търговски и други задължения	2152	3647	2000

към 31 декември 2017	до 1 г.	от 1 до 2 г.	от 2 до 5 г.
заеми (без задължения по финансов лизинг)			5143
търговски и други задължения	4732	7144	

3.2. Управление на капиталовия риск

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството-майка наблюдава капитала на основата на съотношението капитал към нетен дълг.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг (привлечените текущи и нетекущи средства), намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството-майка управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството-майка може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Стойността на съотношението за представените отчетни периоди е обобщена както следва:

	2018	2017
Собствен капитал	(10049)	(9353)
Дълг	39647	28394
Минус пари и парични еквиваленти	(74)	(2608)
Нетен дълг	39573	25786
Капитал към нетен дълг	25,39%	36,27%

Намалението на съотношението капитал към нетен дълг през 2018 г. спрямо 2017 г. е в резултат на намалението на наличните парични средства, събрани суми от вземания на Дружеството-майка и получени аванси по договори за строителна дейност.

3.3. Оценки по справедлива стойност

Справедливата стойност на финансови инструменти, търгувани на активен пазар (ценни книжа за търгуване и на разположение за продажба) се базира на борсови цени към датата на баланса. Борсовата цена за финансовите активи, притежавани от дружеството, е текущата цена "купува". Такива финансови активи се включват в НИВО 1 в йерархията на справедливата стойност.

Справедливата стойност на финансови инструменти, които не се търгуват на активен пазар, се определя чрез използване на оценителски техники. Дружеството-майка използва разнообразни методи и прави

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към датата на баланса. Борсови цени или дилърски котировки за сходни инструменти се използват за дългосрочния дълг. Други техники като оценка на дисконтирани парични потоци се използват за определяне на справедливата стойност за останалите финансови инструменти. Такива финансови активи се включват в НИВО 2 в йерархията на справедливата стойност.

Финансови активи, за които справедливата стойност се определя по друг начин се включват в НИВО 3 в йерархията на справедливата стойност.

Балансовата стойност минус провизиите за обезценка на търговските вземания и задължения се приемат за приблизителни справедливи стойности.

4. Съществени счетоводни оценки и преценки

Оценките и преценките са постоянно разглеждани и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които се считат за разумни при текущите обстоятелства.

4.1. Съществени счетоводни оценки и предположения

Групата прави оценки и допускания, отнасящи се до бъдещето. Получените счетоводни оценки по дефиниция рядко са еднакви с реалните резултати. Оценките и предположенията, за които има значителен риск от причиняване на съществени корекции на балансовите стойности на активи и пасиви през следващата финансова година са изложени по-долу.

Очаквана обезценка на репутацията

Дружеството-майка тества всяка година дали репутацията е претърпяла някаква обезценка съгласно счетоводната политика, показана в бележка 2.4. Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци, е определена на изчисляване на стойността в употреба. Тези изчисления изискват използване на оценки (бележка 6).

Справедлива стойност на други финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти, които не се търгуват на активен пазар, се определя чрез използване на оценителски техники. Дружеството-майка използва своя преценка за избор на разнообразни методи и да прави допускания, които основно се базират на пазарни условия, съществуващи към датата на Отчета за финансовото състояние. Дружеството-майка е използвало анализ на дисконтираните парични потоци за различни финансови активи, които не се търгуват на активен пазар.

Признаване на приходи

За повече информация виж т.2.17.

4.2. Съществени преценки при прилагане на счетоводните политики на дружеството

Признаване на приходи

През 2018г. Групата е признала приходи от извършени строителни дейности, наеми и други (продадени дълготрайни материални активи, стокowo материални запаси и скраб). Не са реализирани приходи на съществени стойности към конкретни контрагенти, които да са изложени на риск от несъбираемост.

5. Имоти, машини и съоръжения

	Земи и сгради	Транспортни средства и	Обзавеждане и оборудване	други	ОБЩО

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
 Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
 всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

		машини	не		
Към 1 януари 2017:					
Стойност или преоценена стойност	4725	224	820	339	6108
Натрупана амортизация	(478)	(224)	(626)	(323)	(1651)
Нетна балансова стойност	4247	0	194	16	4457
За годината, завършваща на 31 декември 2017:					
Начална нетна балансова стойност	4247	0	194	16	4457
Придобивания	278		3	11	292
Освобождавания	16		(13)	(5)	(2)
Разходи за амортизация	(23)		(42)	(4)	(69)
Крайна нетна балансова стойност	4518	0	142	18	4678
Към 31 декември 2017:					
Стойност или преоценена стойност	5004	140	810	339	6293
Натрупана амортизация	(486)	(140)	(668)	(321)	(1615)
Нетна балансова стойност	4518	0	142	18	4678
За годината, завършваща на 31 декември 2018:					
Начална нетна балансова стойност	4518	0	142	18	4678
Придобивания	73	94		5	172
Разходи за амортизация	(30)	(13)	(31)	(3)	(77)
Крайна нетна балансова стойност	4561	81	111	20	4773
Към 31 декември 2018:					
Стойност или преоценена стойност	5077	217	810	344	6448
Натрупана амортизация	(516)	(136)	(699)	(324)	(1675)
Нетна балансова стойност	4561	81	111	20	4773

Групата няма Имоти, машини и съоръжения, прехвърлени към групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба.

Земите и сградите на дружеството последно са преоценявани на 1 януари 2003 г. от независими оценители. Проценките са направени на база най-скорошни пазарни сделки. Резервът от преценка, нетно от отсрочени данъци, е отнесен в собствения капитал като "други резерви" (бележка 19.3).

Ако земите и сградите бяха представени по историческа стойност сумите щяха да бъдат следните:

	2018	2017
Стойност	1135	1135
Натрупана амортизация	410	388
Нетна балансова стойност	725	747

Групата няма Банкови заеми, които да са гарантирани със земи и сгради (бележка 11.1.1).

Транспортни средства и машини включват следните суми, за които дружеството-майка е лизингополучател по финансов лизинг:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Стойност	92	
Натрупана амортизация	13	
Нетна балансова стойност	79	

Дружеството-майка има сключен договор за едно транспортно средство по неотменим договор за финансов лизинг. Лизинговият срок е 4 години и собствеността върху актива е прехвърлена в дружеството.

Отчетната стойност на напълно амортизирани имоти, машини и съоръжения, използвани в дейността на Групата е:

	31 декември 2018	31 декември 2017

Отчетна стойност	840	480
-------------------------	------------	------------

В дейността си Групата не ползва наети чужди активи по договори за оперативен лизинг. За повече информация вж. Бележка 12.2.1.

Балансовата стойност на временно неизползвани активи и на активи, извадени от употреба, но не класифицирани като държани за продажба, е:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Временно неизползвани	-	-
Извадени от употреба, но не класифицирани като държани за продажба	-	-

6. Нематериални активи

	Програм ни продукти	Сертифика ти	други	ОБЩО
Към 1 януари 2017:				
Стойност	10	6	10	26
Натрупана амортизация и обезценка	(10)	(6)	(9)	(25)
Нетна балансова стойност	0	0	1	1
За годината, завършваща на 31 декември 2017:				
Начална нетна балансова стойност	0	0	1	1
Придобивания	1			1
Разходи за амортизация			(1)	(1)
Крайна нетна балансова стойност	1	0	0	1
Към 31 декември 2017:				
Стойност или преоценена стойност	11	6	10	27
Натрупана амортизация и обезценка	(10)	(6)	(10)	(26)
Нетна балансова стойност	1	0	0	1
За годината, завършваща на 31 декември 2018:				
Начална нетна балансова стойност	1	0	1	1
Разходи за амортизация	(1)			(1)
Крайна нетна балансова стойност	0	0	0	0
Към 31 декември 2018:				
Стойност или преоценена стойност	11	6	10	27
Натрупана амортизация и обезценка	(11)	(6)	(10)	(27)
Нетна балансова стойност	0	0	0	0

Групата няма нематериални активи прехвърлени към група за освобождаване, класифицирана като държана за продажба.

	годината, приключваща на 31 декември 2018	годината, приключваща на 31 декември 2017
Разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви		

Групата няма банкови заеми, които да са гарантирани с търговски марки, лицензи и други нематериални активи.

Отчетната стойност на напълно амортизирани нематериални активи, използвани в дейността на Групата е:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Отчетна стойност	27	16

В дейността си Групата не ползва наети чужди активи по договори за оперативен лизинг

През 2018г. и 2017г. Групата не е правила разходи за научноизследователска и развойна дейност.

7. Инвестиционни имоти

Дружеството-майка няма възможност да отдели отдаваните Земи и Сгради като инвестиционни имоти от общата част на тези активи.

8. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия

Групата няма акции на дъщерни предприятия, асоциирани и смесени предприятия.

Групата няма акции на дъщерни предприятия предоставени като обезпечение по банков заем.

През отчетния период дружеството-майка се е освободило чрез продажба от следните инвестиции и е реализирало следните резултати:

инвестиция	вид	Резултат в хил.лв.
ТС Бургас ЕООД	дъщерно	-

9. Материални запаси

	2018	2017
Суровини и материали	56	100
Незавършено производство	17211	6077
общо	17267	6177

Дружеството-майка е възстановило 8 от предходна обезценка от 2016 г. Дружеството-майка е продало част от материалните си запаси, които са били обезценени, на независим търговец на дребно в България по договорени пазарни стойности. Възстановената сума е включена в “себестойност на продажбите” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Групата няма продукция, предоставена като обезпечение по банков заем.

10. Финансови инструменти

10.1. Текущи търговски вземания

	2018	2017
Текущи търговски вземания в началото на годината	782	1242
Възникнали текущи търговски вземания през годината	13974	11006
Погасени текущи търговски вземания през годината	(13950)	(11466)
Провизии за очаквани кредитни загуби	(11)	(22)
ТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ В КРАЯ НА ГОДИНАТА	795	760
Погасени търговски вземания след датата на годишните отчети до датата, на която отчетите са утвърдени за издаване	24	15

Към 31 декември 2018 г. няма търговски вземания, които са просрочени, но не са обезценени. Възрастовият анализ на търговските вземания е следния:

Период на възникване	2018	2017
до 1 година	99	46
от 2 до 3 години	18	28
над 4 години	678	686
Общо	795	760

Към 31 декември 2018 г. търговски вземания за 8 хил.лева (2017 – 13 хил.лева) са били обезценени. Сумата на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2018 г. е 11 хил.лева (2017 – 22 хил.лева).

Индивидуално обезценените вземания основно са свързани с търговци, които са в затруднено икономическо положение. Преценено е, че част от вземанията се очаква да се възстановят.

Балансовата стойност на всички търговските вземания на Групата са в български лева.

Изменението на очакваните кредитни загуби на търговските вземания на Групата е следното:

	2018	2017
към 1 януари		
Очаквани кредитни загуби на търговски вземания	22	11
отписани вземания през годината като несъбираеми	(19)	(1)
корекция на дисконтиране	8	12
към 31 декември	11	22

Създаването и освобождаването на очаквани кредитни загуби на търговски и други вземания са включени като "разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Корекцията на дисконтирането е включена като "финансови приходи/разходи - нетно" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Сумите за сметка на корективните сметки в общи линии са отписани когато няма очаквания за възстановяване на повече суми.

Търговски вземания от клиенти, всеки от които е с над 10% от общата стойност на вземанията:

Наименование	Стойност в хил.лв.
Пристанище Трансстрой Бургас ЕООД	50
ВИСТА МАРЕ ЕООД	20
Робифорест ЕООД	13
ОБЩО	83

Няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.2. Нетекущи търговски вземания

Групата няма нетекущи търговски вземания.

Групата няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.3. Други текущи активи

	2018	2017
Вземания по липси, начети, съдебни спорове	46	46
Вземания от разни дебитори	5458	2611
Предплатени разходи	1185	2160
ОБЩО	6689	4817

Към 31 декември 2018 г. други няма текущи активи, които са просрочени, но не са обезценени. Възрастовият анализ на другите текущи активи е следния:

	2018	2017
до 3 месеца	513	977
от 3 до 6 месеца	307	46
над 6 месеца	5869	3794
общо	6689	4817

Към 31 декември 2018 г. няма други текущи активи, които да са били обезценени. Вземанията от разни дебитори представляват предоставени краткосрочни заеми към контрагенти. Преценено е, че по-голяма част от вземанията се очаква да се възстановят.

Балансовата стойност на всички търговските вземания на Групата са в български лева.

Не се очакват кредитни загуби от другите текущи активи на Групата.

Създаването и освобождаването на очаквани кредитни загуби на други текущи активи се включват като “разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Корекцията на дисконтирането се включва като “финансови приходи/разходи - нетно” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Сумите за сметка на корективните сметки в общи линии се отписват когато няма очаквания за възстановяване на повече суми.

Групата няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.4. Други нетекущи активи

Групата няма нетекущи търговски вземания.

10.5. Други финансови активи, измервани по амортизирана стойност:

Групата няма Финансови активи, измервани по амортизирана стойност.

10.6. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба:

Групата няма Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба.

10.7. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход:

Групата няма Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

10.8. Текущи търговски задължения

	2018	2017
Текущи търговски задължения в началото на годината	761	463
Възникнали текущи търговски задължения през годината	12595	5822
Погасени текущи търговски задължения през годината	(11844)	(5524)
Текущи търговски задължения към края на годината	1512	761
Погасени текущи търговски задължения след датата на годишните финансови отчети до датата, на която те са утвърдени за издаване	12	70

Към 31 декември 2018 г. текущи търговски задължения за 4 хил.лева (2017 – 4 хил.лева) са просрочени.

10.9. Нетекущи търговски задължения

Групата няма нетекущи търговски задължения.

10.10. Други текущи задължения

	2018	2017
Задължения към персонала и съдружници/акционери	21	16
Данъчни задължения	223	561
Задължения към осигурителни организации	7	6
Задължения към разни кредитори	30	23
Задължения по лизингов договор	14	
Авансови плащания от клиенти	6259	11093
Приходи за бъдещи периоди	26563	10449
ОБЩО ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	33117	22148

10.11. Други нетекущи задължения

Като други нетекущи задължения са отразени задълженията на дружеството-майка по финансов лизинг. (вж бележка 11.1.1)

10.12. Финансови пасиви, отчетани по справедлива стойност

Групата няма Финансови пасиви, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба.

11. Заеми

11.1. Получени заеми (без тези от свързани лица)

	2018	2017
Нетекущи		
Търговски заеми	2010	2510
общо	2010	2510
Текущи		
общо	-	-
ОБЩО ЗАЕМИ	2010	2510

11.1.1. Банкови заеми

Групата няма банкови заеми.

11.1.2. Облигационни заеми

Групата няма Облигационни заеми.

11.1.3. Търговски заеми

Търговските заеми са с падежи до 2020 г. и имат средна лихва 7% годишно (2017 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по търговски заеми са следните:

	2018	2017
от 1 до 5 години	2010	2510
общо	2010	2510

Балансовата стойност на търговските заеми на Групата са в български лева.

Групата няма предоставени обезпечения по получените търговски заеми.

11.1.4. Други заеми и дългове

Групата няма други заеми и дългове.

11.2. Предоставени заеми (без тези на свързани лица)

	2018	2017
Нетекущи		
общо	-	-
Текущи		
Търговски заеми	1634	2214
Други заеми и дългове	3470	
общо	5104	2214
ОБЩО ЗАЕМИ	5104	2214

11.2.1. Търговски заеми

Търговските заеми са с падежи до 2020 г. и имат средна лихва 7% годишно (2017 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по търговски заеми са следните:

	2018	2017
от 1 до 5 години	1634	2214
общо	1634	2214

Балансовата стойност на търговските заеми на Групата са в български лева.

Групата няма получени обезпечения по предоставените търговски заеми .

11.2.2. Други заеми и дългове

Другите заеми и дългове са с падежи до 2020 г. и имат средна лихва 7% годишно (2017 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по другите заеми са следните:

	2018	2017
от 1 до 5 години	3470	
общо	3470	-

Балансовата стойност на търговските заеми на Групата са в български лева.

Групата няма получени обезпечения по предоставените търговски заеми .

12. Лизинг

12.1. Финансов лизинг

12.1.1. Когато Групата е лизингополучател

Дружеството-майка е страна по един договор за финансов лизинг на автомобил. Задълженията по този договор са следните:

	2018	2017
Бруто задължения по финансов лизинг – минимални лизингови плащания	61	
до 1 година	16	
от 1 до 5 години	45	
общо	61	
Бъдещи финансови разходи по финансов лизинг	(5)	
Настояща стойност на задължения по финансов лизинг	56	-
Настоящата стойност на задълженията по финансов лизинг е следната:		
до 1 година	14	
от 1 до 5 години	42	
общо	56	-

Транспортни средства включват следните суми, за които дружеството-майка е лизингополучател по финансов лизинг:

Транспортни средства	31 декември 2018	31 декември 2017
Стойност	92	
Нагрупана амортизация	13	
Нетна балансова стойност	79	-

Допълнителна информация	31 декември 2018	31 декември 2017
Финансови разходи по договори за лизинг	2	
Общо изходящи парични потоци по договори за лизинг	10	

12.1.2. Когато Групата е лизингодател

Групата няма договори за финансов лизинг, по които да е лизингодател.

12.2. Оперативен лизинг

12.2.1. Когато Групата е лизингополучател

Групата не е лизингополучател по договор за оперативен лизинг.

12.2.2. Когато Групата е лизингодател

Дружеството-майка е страна по договори за наем на офисни и складови помещения и открити площи. Срокът на договорите е 31.12.2019 година. Получените суми от наеми през 2018 година са 278 хил.лв. (2017 – 246 хил.лв.).

13. Активи на групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба и преустановявани дейности

Групата няма отчетени Активи на групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба и преустановявани дейности.

14. Приходи

Приходи от:	2018	2017
продажби на услуги	266	281
продажби на материали	44	1
други приходи от продажби	17	121
ОБЩО	327	403

Продажби на нетекущи активи, в т.ч.:	2018	2017
Приходи от продажби	14	5
Балансова стойност на продадени активи	(2)	-

14.1. Признати приходи от договори с клиенти

През 2018 година приходите за бъдещи периоди по неприключени обекти, които са включени в салдото на пасивите към края на периода, са в размер на 26 563 хил.лв. (2017 г.- 10449 хил.лв.).

Приходи по видове услуги	2018	2017
Приходи от наеми	265	263
Приходи от други услуги	1	18
ОБЩО	266	281

Приходи по географски райони	2018	2017
Република България, гр. Бургас	266	281
ОБЩО	266	281

Приходи:	2018	2017

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
 Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
 всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

От директни продажби на крайни клиенти	266	281
По краткосрочни договори	265	263

15. Разходи по икономическа същност

15.1. Разходи за дейността

	2018	2017
Разходи за суровини и материали	45	61
Разходи за външни услуги	11510	5411
Разходи за амортизации	78	70
Разходи за наети лица	364	326
Други разходи	73	1411
ОБЩО разходи по икономически елементи	12070	7279
Промени в салдата на продукцията и незавършеното производство (+/-)	-11162	-4364
Отчетна стойност на продадени стоки и материали (+)	39	2
ОБЩО разходи за дейността	947	2917
СЕБЕСТОЙНОСТ НА ПРОДАЖБИТЕ		

15.2. Разходи за външни услуги

	2018	2017
Разходи за основна дейност	11283	5133
Разходи за телефонни такси и разговори	5	4
Разходи за по изп. Дела към ЧСИ		10
Разходи за счетоводни и юридически услуги	36	40
Разходи за охрана	24	24
Разходи към Местни данъци и такси	83	53
Други разходи	79	146
ОБЩО	11510	5411

15.3. Други съществени разходи

Групата няма отчетени други съществени разходи, свързани с обезценки на материални запаси, имоти, машини и съоръжения, провизии и други.

15.4. Други разходи

	2018	2017
Обезценка на вземания	8	13
Отписани вземания	64	63
Други разходи	1	2
ОБЩО	73	78

15.5. Информация съгл. Чл. 30, ал. 1 от Закона за счетоводството

Групата е начислила суми за ползваните услуги от регистрираните одитори както следва:

	2018	2017
Независим финансов одит	9	6
ОБЩО	9	6

15.6. Разходи по изпълнение на договори с клиенти, признати като актив

Дружеството-майка изпълнява задълженията си по договори с клиент за Инженеринг на обекти в гв. Сарафово и гр. Царево, които не са приключили към 31.12.2018г. Натрупаните разходи по обектите са признати като актив в Отчета за финансовото състояние на дружеството в статията „Материални запаси“. Разходите извършени през отчетния период са както следва:

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
 Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
 всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

	2018	2017
Разходи за СМР, вкл. и подизпълнители	10469	4971
Автотранспорт и механизация	362	66
Застраховки, пряко свързани с договори	116	29
Други разходи, пряко свързани с договори	187	94
ОБЩО	11134	5160

16. Финансови приходи и разходи

	2018	2017
Разходи за лихви:	136	164
Към контрагенти		13
Към бюджета	14	22
по търговски заеми	120	128
По изпълнителни дела		1
По лизингов договор	2	
Други финансови разходи	1	2
Общо финансови разходи	137	166
Приходи от лихви:	71	
от контрагенти	7	5
по търговски заеми	64	
Общо финансови приходи	71	5
Финансови приходи/(разходи) - нетно	(66)	(161)

17. Доходи на персонала

Към 31 декември 2018 година броят на наетите лица в дружеството-майка е 14 (2017 година – 14).

17.1. Разходи за наети лица

	2018	2017
Разходи за заплати и други възнаграждения	313	282
Разходи за осигуровки	51	44
ОБЩО	364	326

17.2. Задължения към наети лица

Задължения в Отчета за финансовото състояние за:	31 декември 2018	31 декември 2017
Неизплатени заплати	21	16
ОБЩО	21	16

17.3. Други оповестявания – плащания на базата на акции

Групата няма договореност за плащане на базата на акции с капиталово уредени компенсации под формата на акции от капитала.

18. Данъци върху дохода

18.1. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви са представени компенсирано в Отчета за финансовото състояние.

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви са следните:

	31 декември 2018			31 декември 2017		
	активи	пасиви	нетно	активи	пасиви	нетно
Обезценка на вземания	3		3	2		2

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
 Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
 всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

Обезценка на материални запаси	9		9	10		10
Отсрочен данък върху лихви	5		5			
Неизплатени заплати и доходи на физ. лица	1		1	1		1
Преоценка на имоти, машини и съоръжения		355	355		355	355
Нетни данъчни активи/пасиви	18	355	337	13	355	342

Движението на отсрочените данъчни активи и пасиви през годината е следното:

	салдо към 1 януари 2017	признати в печалби и загуби	признати в друг всеобхватен доход	салдо към 31 декември 2017	признати в печалби и загуби	салдо към 31 декември 2018
Обезценка на имоти, машини и съоръжения	398	(43)		355		355
Обезценка на материални запаси	(112)	102		(10)	1	(9)
Отсрочен данък върху лихви	(129)	129		-	5	(5)
Неизплатени заплати и доходи на физ. лица	(3)	2		(1)	1	(1)
Обезценка на вземания	(1)	(1)		(2)	1	(3)
Нетни отсрочени данъчни активи/пасиви	153	189		342	8	337

18.2. Разход за данък върху дохода

Разходите за текущи данъци и отсрочените данъци са изчислени на база законово определената ставка от 10% съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане. В таблицата по-долу е представено обяснение за ефективната данъчна ставка:

	2018	2017
Печалба/(загуба) за периода преди данъци	(686)	(2675)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(69)	(368)
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	175	260
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	87	3303
Разход/(приход) за данъци върху дохода, в т.ч.:	5	(188)
Разход за текущ данък	-	-
Разход за отсрочен данък	5	(188)

18.3. Данъчни ефекти, свързани с компонентите на другия всеобхватен доход

Групата не е извършвала сделки, които да имат данъчен ефект, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход.

19. Собствен капитал

19.1. Основен капитал

Основният капитал на дружеството-майка е 87 714 лева, разпределен в 87 714бр. обикновени поименни акции/акции на приносител с номинал 1,00 лев всяка. Капиталът е изцяло внесен.

	2018 (бр.)	2017 (бр.)
Брой акции, напълно платени в началото на годината	87 714	87 714
Брой акции, напълно платени в края на годината	87 714	87 714
Брой акции, държани от Дружеството	0	0
Брой акции, държани от дъщерни или асоциирани предприятия	0	0

19.2. Неразпределена печалба

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
 Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
 всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

Към 1 януари 2017	(11092)
Печалба/(загуба) за годината	(2863)
Частично прехвърляне на преоценъчен резерв на имоти нетно от данъци	-
Други трансфери	-
Към 31 декември 2017	(13955)
Печалба/(загуба) за годината	(681)
Други трансфери	(15)
Към 31 декември 2018	(14651)

19.3. Други резерви

	преоценки на земи и сгради	Законови резерви	Други резерви	общо
Към 1 януари 2017	3698	9	807	4514
Преценка – данък (бележка 18.3)				
Към 31 декември 2017	3698	9	807	4514

	преоценки на земи и сгради	Законови резерви	Други резерви	общо
Към 1 януари 2018	3698	9	807	4514
Към 31 декември 2018	3698	9	807	4514

20. Пари и парични потоци

20.1. Пари и парични еквиваленти

	2018	2017
Пари в брой	32	30
Пари в банки	42	2578
общо	74	2608

Пари, парични еквиваленти и банкови овърдрафти включват следното за целите на отчета за паричните потоци:

	2018	2017
Пари и парични еквиваленти	74	2608
общо	74	2608

Към 31 декември 2018 г. Групата няма блокирани парични средства (2017 г. -- хил.лв.) поради наложени запори на банковите сметки.

20.2. Парични потоци от оперативната дейност

	2018	2017
Постъпления от продажби на стоки и предоставяне на услуги	13861	11260
Плащания към доставчици за стоки и услуги	(11700)	(5399)
Плащания към и за сметка на персонала	(361)	(334)
Платени корпоративни данъци върху печалбата	(1)	
Други парични потоци от оперативни дейности	(806)	(1307)
Нетни парични потоци от оперативни дейности	993	4220

21. Рискове и йерархия на справедлива стойност

21.1. Валутен риск

Групата не извършва валутни операции със съществена значимост, излагащи го на валутен риск. Няма налични финансови активи и пасиви в чуждестранна валута.

21.2. Лихвен риск

Групата няма лихвоносни активи, от което следва, че приходите и оперативните парични потоци са независими от промени в пазарните лихвени нива.

21.3. Ликвиден риск

Падежите по банкови и други заеми, задължения по финансов лизинг и търговски задължения са следните:

	2018	2017
до 6 месеца	1512	761
от 6 до 12 месеца	14	
от 1 до 5 години	4681	5143
общо	6207	5904

Групата се стреми да поддържа ликвидност чрез коефициент на ликвидност в границите между 0,25 и 0,50.

21.4. Кредитен риск

Групата е изложена на кредитен риск, ограничен до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2018	2017
Пари и парични средства	74	2608
Търговски вземания	795	760
Финансови активи		
Други активи	6689	4817
общо	7558	8185

За разбиране на кредитния риск виж и бележка 3.1.

21.5. Ценови риск

Групата няма инвестиции в собствен капитал на други предприятия, които са публично търгуеми. Следователно не са носители на ценови риск и няма ефект от промените в цените им.

21.6. Йерархия на справедлива стойност

Групата няма материални запаси, включени в групата на активи, държани за продажба.

22. Нетна печалба на акция

22.1. Основна нетна печалба на акция

Основна нетна печалба на акция е изчислена като се раздели печалбата, отнасяща се до собствениците, на среднопретегления брой обикновени акции през годината, като са изключени обикновените акции, изкупени от дружеството и държани като изкупени собствени акции.

	2018	2017
Печалба за акционерите	(681)	(2863)
общо	(681)	(2863)
Среднопретеглен брой обикновени акции (хил)	88	88
Основна нетна печалба на акция	(7,74)	(32,53)

22.2. Намалена нетна печалба на акция

Намалена нетна печалба на акция се изчислява чрез коригиране на среднопретегляния брой обикновени акции с конверсията на потенциалните намаляеми обикновени акции. Дружеството-майка има само обикновени акции на приносител.

22.3. Дивидент на акция

През 2017г. и 2018г. Групата не е изплащала дивиденди.

23. Условни активи и условни пасиви

Дружеството-майка има условни пасиви по съдебни искове в обичайния ход на бизнеса.

За условни активи и пасиви, свързани с получените и предоставените обезпечения виж бележки 11.

24. Провизии за други задължения и разходи

Групата няма начислени провизии за други задължения и разходи.

25. Дарения

25.1. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

През 2018 г. Групата не е получила безвъзмездни средства от държавата .

25.2. Други дарения

През 2018 г. Групата не е получила и предоставяла дарения.

25.3. Държавна помощ

През 2018 г. Групата не е получавала държавна помощ.

26. Сделки със свързани лица

Групата е контролирана от „Трансстрой-Холдинг“ АД, което притежава 60% от акциите му. Останалите 40% са притежание на много лица. Последното предприятие-майка в групата е „Трансстрой-Холдинг“ АД.

Ключовият управленски персонал включва членове на Надзорен съвет и Управителен съвет.

Извършени са следните сделки със свързани лица:

ХИЛ.ЛВ.		
сделки с:	2018	2017
предприятие-майка		
Получени парични заеми	236	664
Върнати парични заеми	360	924
Начислени разходи за лихви по получени парични заеми	120	123
ОБЩО	716	1711
ОБЩО СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	716	1711

ХИЛ.ЛВ.		
салда към края на периода	2018	2017
задължения към		
предприятие-майка	2629	2633
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	2629	2633

Групата се възползва от възможността да не оповестява сделки с държавата. Името на държавата е България. Естеството на сделките е извършане на СМР по договори сключени между дружеството-

майка и МРРБ. Обектите все още не са приключени и разплащанията се извършват на междинно отчитане на свършените работи. След приключване на даден обект ще се отчете резултата от изпълнението на съответния договор. Извършени са следните индивидуално значими сделки:

Контрагент	Вид сделка	Сума в хил.лева
Министерство	Междинни плащания по договори	13536

27. Заведени съдебни дела от и срещу Групата

Дружеството-майка е ищец по следните съдебни дела:

- ЕТ Хиполита – Иванка Попова

Общият размер на вземанията на дружеството са в размер на 46 хил.лева. Вероятният резултат от изхода на делата все още не може да се определи.

Дружеството-майка е ответник по следните съдебни дела

- АПИ

Общият размер на задълженията на дружеството по съдебни дела е 2 400 хил.лева. Вероятният резултат от изхода на делото все още не може да се определи.

28. Информация по оперативни сегменти

Сегментите на отчитане са определени на географски принцип и се групират като износ за страни в Европейския съюз, износ за страни извън Европейския съюз и продажби в България. Сегмент се отчита като отделен, ако сумата на реализираните приходи е поне 10 % от общата сума на приходите на Групата.

Групата извършва своята дейност само на територията на България.

сегменти	приходи		печалба/ (загуба)		активи		приходи от лихви		разходи за лихви	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Продажби на услуги – общо	266	281	(681)	(2863)			71	5	136	164
- в България	266	281	(681)	(2863)			71	5	136	164

29. Събития след отчетния период

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет, до датата на публикуването му не са настъпили съществени некоригиращи събития.

30. Други оповестявания

Отчитане на грешки

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;
- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Отчет за паричните потоци

Приета политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод.

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД
Консолидирани годишни финансови отчети за 2018 година
всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

31. Дата на одобрение на годишния финансов отчет.

Годишният консолидиран финансов отчет за 2018 г. е официално одобрен за публикуване на 03 април 2019 г. от Управителния съвет на дружеството-майка.

03.04.2019г., гр. Бургас

Изпълнителен директор:

/ Николай Милев Милев

